

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.I.360/2020/10.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Csák Zsolt, a tanács elnöke,
Dr. Domonyai Alexa, előadó bíró,
Dr. Gimesi Ágnes, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2020. június 23.

Az ügy tárgya: lopás büntette

Terhelt(ek): I.rendű vádlott neve

Első fok: Ceglédi Járásbíróság, 25.B.295/2017/5., ítélet, tárgyalás,
2017. szeptember 26.

Másodfok: Budapest Környéki Törvényszék, 2.Bf.1076/2017/9., ítélet,
nyilvános ülés, 2018. május 24.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A lopás büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt felülvizsgálati indítványát elbírálva, a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.1076/2017/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

- [1] I. A Ceglédi Járásbíróság a 2017. szeptember 26. napján a bíróság elé állítás eljárási szabályai szerint megtartott tárgyaláson kihirdetett 25.B.295/2017/5. számú ítéletében a terheltet bűnösnek mondta ki lopás büntettében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont].
- [2] Ezért a terheltet mint többszörös visszaesőt 5 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 1 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a terhelt a szabadságvesztés büntetés háromnegyed részének, legkevesebb 3 hónapnak a kitöltését követő nap bocsátható feltételes szabadságra. A szabadságvesztésbe a terhelt által előzetes fogvatartásban töltött időt beszámítani rendelte. A terhelttel szemben 59.860 forint erejéig vagyonek Kobzást rendelt el. Rendelkezett a bűnjelekről, valamint a bűnügyi költség viseléséről.
- [3] Az ügyész fellebbezése folytán másodfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék a 2018. május 24. napján tartott nyilvános ülésen kihirdetett 2.Bf.1076/2017/9. számú ítéletében az elsőfokú

bíróság ítéletét megváltoztatta, a szabadságvesztés tartamát 2 év 4 hónapra felemelte, a végrehajtási fokozatát fegyházban állapította meg, a közügyektől eltiltás tartamát 3 évre súlyosította azzal, hogy a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható. Mellőzte az elsőfokú bíróság által elrendelt vagyonelkobzást, egyebekben helyben hagyta az elsőfokú bíróság ítéletét azzal, hogy a szabadságvesztés tartamába beszámított idő 2017. szeptember 26. napjáig tart.

- [4] **II.** A jogerős ügydöntő határozatok ellen a terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, melyet 2020. február 3. napján kiegészített. A terhelt - tartalma szerint - a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott eljárási szabálysértésre figyelemmel, a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában meghatározott felülvizsgálati okra hivatkozott.
- [5] Az indítvány indokai szerint a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság anélkül tartott nyilvános ülést, hogy neki a bejelentett ügyészi fellebbezésről tudomása lett volna. A törvényszék a másodfokú határozatot távollétében hozta meg, amelyre idézést sem kapott. Nem volt kiadva ellene elfogatóparancs és nem töltött szabadságvesztés büntetést. A bíróság olyan címre küldte ki az értesítést, ahonnan el kellett menekülnie, ez magánéleti konfliktusa miatt volt, amely rendőrségi eljáráshoz vezetett. Az előző címére érkezett leveleiről szándékosan nem értesítették, a védekezéshez való, az észrevételezési, indítványtételi jogai sérültek, mert a másodfokú határozatot tanácsülésen hozták meg. A büntetés-kiszabási körülmények tisztázása érdekében a meghallgatása elengedhetetlen lenne. Ezért a felülvizsgálati eljárás elrendelését és meghallgatását kérte.
- [6] A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt nem tartotta alaposnak, figyelemmel arra, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 362. § (3) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban a nyilvános ülést a szabályszerűen megidézett vádlott távollétében is meg lehet tartani, ha a nyilvános ülés eredményeként megállapítható, hogy a meghallgatása nem szükséges, a fellebbezés elbírálható.
- [7] A bírósági ügyiratok alapján a törvényszék a 2018. március 1. napjára kitűzött nyilvános ülésre a terhelt lakóhelyére és tartózkodási helyére címezte az idézéseit, előbbi elköltözött, utóbbi nem kereste jelzéssel érkezett vissza. A törvényszék a 2018. május 24. napjára kitűzött nyilvános ülésre a terheltet lakóhelyéről idézte, az idézés ismét nem kereste jelzéssel érkezett vissza. A terhelt más tartózkodási helyet nem jelölt meg, fogva nem volt, ezért idézése szabályszerű. Mindezek alapján a törvényszék a perrendi szabályok megtartásával tartotta meg a terhelt távollétében a nyilvános ülést.
- [8] Az eljárt bíróságok feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező más eljárási szabálysértést nem valósítottak meg, ezért indítványozta, hogy a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen, a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján a Budapest Környéki Törvényszék 2.Bf.1076/2017/9. számú ítéletét hatályában tartsa fenn.
- [9] **III.** A felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [10] A 2017. évi XC. törvény (továbbiakban: Be.) 649. § (2) bekezdés d) pontja szerint a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg. A Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja értelmében feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek részvétele a törvény értelmében kötelező.
- [11] A terhelt felülvizsgálati indítványával a törvényszék határozatát támadta arra hivatkozással, hogy a másodfokú bíróság az ügyész által megfellebbezett elsőfokú ítéletet a terhelt távollétében tartott nyilvános ülésen bírálta el.
- [12] A felülvizsgálati indítványt a Kúria - a Be. 659. § (5) bekezdésében írtaknak megfelelően - a felülvizsgálati indítványban megjelölt okra figyelemmel bírálta el; emellett tekintettel volt ugyanezen törvényhely (6) bekezdése alapján, a Be. 649. § (2) bekezdésében megjelölt és az indítványban nem hivatkozott egyéb feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező esetleges eljárási szabálysértésekre is.

- [13] E törvényi rendelkezés szerint a terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítvány alapján a Kúria elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a másodfokú bíróság sértett-e eljárási szabályt akkor, amikor az ügyet nyilvános ülésre tűzte és azt a terhelt távollétében tartotta meg.
- [14] A Kúria megállapította, hogy a másodfokú bíróság eljárása minden tekintetben törvényes volt.
- [15] A Be. 659. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati indítványt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet 2018. május 24. napján, azaz a 2018. június 30. napjáig hatályban volt 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: korábbi Be.) hatálya alatt hozta meg, így a felülvizsgálati indítványban hivatkozott eljárási szabálysértés a korábbi Be. rendelkezéseinek vizsgálatával bírálható el.
- [16] A bírósági ügyiratok alapján megállapítható, hogy a Ceglédi Járásbíróság a 2017. szeptember 26. napján bíróság elé állítás folytán tartott tárgyaláson kihirdetett 25.B.295/2017/5. számú ítélete ellen az ügyész fellebbezést jelentett be súlyosítás végett, míg a jelenlévő terhelt és védője a kihirdetett ítéletet tudomásul vette (25.B.295/2017/5. számú tárgyalási jegyzőkönyv 7. oldal).
- [17] Az elsőfokú tárgyalás időpontjában a terhelt lakóhelye **Cím.1.** szám volt, míg tartózkodási helyeként a **Cím.2.** szám alatti címet jelentette be, melyet azzal is indokolt, hogy a Cím.1. ház, ahol ténylegesen él, az élettársa nagypjéé (25.B.295/2017/5. számú tárgyalási jegyzőkönyv 1. oldal 5. bekezdés, 2. oldal 3. bekezdés).
- [18] Az elsőfokú bíróság az írásba foglalt ítéletet a terhelt részére a tartózkodási helyeként megjelölt **Cím.1.** szám alá kézbesítette, ott a testvére azt átvette, így a kézbesítés szabályszerű volt.
- [19] A másodfokú bíróság a 2018. március 1. napjára kitűzött nyilvános ülésre - a 2.Bf.1076/2017/3. számú végzés és a tértivevény tanúsága szerint - a terheltet azzal a figyelmeztetéssel idézte, hogy a nyilvános ülést a szabályszerűen megidézett vádlott távollétében is meg lehet tartani, s ha a nyilvános ülés eredményeként megállapítható, hogy a meghallgatása nem szükséges, a fellebbezés elbírálható. A nyilvános ülés elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye [korábbi Be. 362. § (3) bekezdés, (4) bekezdés]. Az idézéshez mellékelte a főügyészségi indítványt, valamint a járási ügyészség fellebbezésének indokolását is, azonban a terhelt tartózkodási helyéről, az **Cím.1.** szám alatti címről az idézés „elköltözött” jelzéssel, míg a **Cím.2.** szám alatti címről „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza.
- [20] A másodfokú bíróság ezt követően 2018. május 24. napjára tűzött nyilvános ülést, melyre a terheltet ismételten idézte, a Cím.2. lakóhelyéről az idézése ismételten „nem kereste” postai jelzéssel érkezett vissza a bíróságra. A tanács elnöke a nyilvános ülésen megállapította, hogy a terhelt a fogvatartotti nyilvántartásban nem szerepel fogvatartottként, az idézése szabályszerű. A terhelt védője sem a 2018. március 1. napján, sem a 2018. május 24. napján tartott nyilvános ülésen nem jelent meg a szabályszerű értesítés ellenére.
- [21] A védő részvétele a másodfokú eljárásban a Be. 44. §-ában írt egyik okból sem volt kötelező, ezért a másodfokú bíróság eljárása törvényes volt, amennyiben a korábbi Be. 361. § (3) bekezdése szerint a szabályszerűen értesített védő távollétében folytatta le az eljárást.
- [22] A törvényszék a szabályszerű idézés ellenére meg nem jelent terhelt távollétében a nyilvános ülést 2018. május 24. napján megtartotta, az ügyész fellebbezését elbírálv a elsőfokú határozatot megváltoztatta, a szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás tartamát súlyosította, a börtön fokozatot fegyház fokozatra változtatta, a terheltet a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből kizárta, a vagyonelkobzást mellőzte, a beszámításra vonatkozó rendelkezést pontosította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [23] A felülvizsgálati indítványban megjelölt okra figyelemmel a Kúria a másodfokú bíróság eljárásával összefüggésben az alábbiakra mutat rá.
- [24] A bírósági eljárás általános szabályairól rendelkező korábbi Be. XI. Fejezetében írt 240. § (3) bekezdése értelmében a tárgyalás - ha a törvény másképp nem rendelkezik - a vádlott nélkül nem tartható meg. A 234. § (3) bekezdése szerint a nyilvános ülésre a törvényben megállapított eltérésekkel a tárgyalásra vonatkozó rendelkezések az irányadók. A másodfokú eljárásban a korábbi

Be. XI-XIII. Fejezetének rendelkezéseit a XIV. Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni (345. §).

- [25] A korábbi Be. 361. § (3) bekezdése szerint a nyilvános ülésre idézni kell a vádlottat, a 362. § (3) bekezdése értelmében pedig a szabályszerűen megidézett vádlott távollétében a nyilvános ülést akkor lehet megtartani, ha a nyilvános ülés eredményeként megállapítható, hogy a meghallgatása nem szükséges, a fellebbezés elbírálható. A nyilvános ülésre a 361. § (3) bekezdése szerint idézni kell a vádlottat, kötelező védelem esetén a védőt, amennyiben a vádlott fogva van, úgy intézkedni kell az előállítása iránt. A nyilvános ülést a korábbi Be. 362. § (3) bekezdése alapján, tehát akkor lehet a vádlott távollétében megtartani, ha az idézése szabályszerűen megtörtént (1/2007. BK. vélemény 10/C. pontja).
- [26] E rendelkezések értelmében nyilvános ülés csak a szabályszerűen idézett vádlott távollétében tartható meg, következésképpen a másodfokú bíróságnak kizárólag azt kell vizsgálnia, hogy az idézés szabályszerű volt-e.
- [27] A terhelt idézését illetően a korábbi Be. 70. § (1) bekezdése az irányadó, mely szerint a bíróság hivatalos irata postai úton is kézbesíthető. A kézbesítés a hivatalos iratok kézbesítésére vonatkozó külön jogszabály - a 335/2012. (XII. 4.) Korm. rendelet - szerint történik. A korábbi Be. 70. § (7) bekezdés értelmében „a kézbesítési bizonyítvánnyal (tértivevénnel) feladott hivatalos iratot a kézbesítés második megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon kézbesítettnek kell tekinteni, ha a kézbesítés azért volt eredménytelen, mert a címzett az iratot nem vette át.
- [28] Az előbbieket szerint ismertetett iratok tartalma alapján megállapítható, hogy a terhelt részére a 2018. május 24. napjára tűzött nyilvános ülésre kiadott idézés a **Cím.2..** szám alatti címről „nem kereste” postai jelzéssel érkezett vissza. A kézbesítést a kézbesítés második megkísérlésének napját (2018.04.17.) követő ötödik munkanapon, azaz 2018. április 23. napján kézbesítettnek kellett tekinteni. Mindez pedig azt jelenti, hogy e rendelkezés alapján a kézbesítési vélelem folytán a terhelt idézése szabályszerű volt, így a korábbi Be. 362. § (3) bekezdése alapján a nyilvános ülés megtartására lehetőség volt.
- [29] Akkor nem szabályszerű a szabadlábon lévő terhelt nyilvános ülésre történő idézése, ha azt a bíróság a terhelt állandó lakóhelyére küldi, de elmulasztja azt a terhelt által a bírósági eljárásban már közölt, így a bíróság által is tudott, ismert tényleges tartózkodási helyére küldeni s az állandó lakóhelyre küldött idézés „nem kereste” jelzéssel érkezik vissza (BH 2018.73.).
- [30] Amennyiben viszont a terhelt nem jelenti be tartózkodási helyének megváltozását, a bíróság által ismert címre megküldött idézése pedig „nem kereste” jelzéssel érkezik vissza, a másodfokú nyilvános ülés - amennyiben meghallgatása nem szükséges - a terhelt távollétében megtartható (BH 2014.364.).
- [31] Mindezekre figyelemmel a másodfokú nyilvános ülés terhelt távollétében történő megtartásának feltétele a terhelt szabályszerű idézése (BH 2015.152.).
- [32] A bírósági iratok alapján megállapítható, hogy a terhelt a tartózkodási helyének megváltozását a bíróságnak nem jelentette be, az elsőfokú tárgyaláson közölte a Cím.1. tartózkodási helyét, azonban az onnan való elköltöztetését nem jelentette be, így nem tett eleget a korábbi Be. 43. § (5) bekezdésében írt kötelezettségének, azaz annak, hogy a terhelt a lakóhelyének, illetve tartózkodási helyének címét, valamint a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerinti értesítési címét és annak megváltozását az elköltöztetés - értesítési cím esetén a megváltozása vagy megszűnése - után 3 munkanapon belül annál a bíróságnál, ügyésznél, illetve nyomozó hatóságnál köteles bejelenteni, amelyik vele szemben büntetőeljárást folytat. Mivel a terhelt e tartózkodási helyéről a 2018. március 1. napjára kitűzött nyilvános ülésre kiadott idézéshez fűzött tértivevény tanúsága szerint elköltözött.
- [33] Megjegyzi a Kúria, hogy a Ceglédi Járásbíróság a szabadságvesztés végrehajtásának elhalasztására előterjesztett kérelmét a 2018. augusztus 2. napján kelt 25.B.295/2017/11. számú végzésével elutasította, mely végzést a terhelt a Cím.1. szám alatti címére rendelte kézbesíteni,

azonban az elköltözött jelzéssel érkezett vissza. A járásbíróság megkereste a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság ... Rendőrkapitányság ... Rendőrörsét a terhelt tartózkodási helyének megállapítása végett. A megkeresésre 2018. szeptember 25. napján érkezett válasz szerint az **Cím.1.** szám alatt lakó közölte, hogy a terhelt ezen a címen már több mint fél éve nem tartózkodott.

- [34] A felülvizsgálati indítvány tartalma szerint a terhelt Magyarországon, majd külföldön dolgozott, ezért a magyarországi lakóhelyén kívül más tartózkodási helye az adott időszakban nem volt, amit megerősített az is, hogy a fenti tájékoztatás szerint a Cím.1. alatti címen a terhelt a nyilvános ülés időpontját megelőzően, a kézbesítés időpontjában nem tartózkodott. Ezen tényeket pedig - a törvényben írt kötelezettsége ellenére - a bíróságnak nem jelentette be.
- [35] A terhelt tudomással bírt arról, hogy az elsőfokú ítélet ellen az ügyész fellebbezéssel élt, ekként a másodfokú bírósági eljárás bekövetkezésével is tisztában volt. Ennek ellenére a korábbi Be. 43. § (5) bekezdésében írt kötelezettségének nem tett eleget, a bejelentett lakóhelyén kívül más lakóhelyet, tartózkodási helyet nem jelentett be, ezért a lakóhelyéről volt idézhető. A már hivatkozott eljárási rendelkezések szerint pedig az idézés szabályszerű volt, terhelt a fogvatartotti nyilvántartásban nem szerepelt fogvatartottként sem, ekként a másodfokú bíróság a korábbi Be. 362. § (3) bekezdése alapján az eljárási szabályok maradéktalan betartásával járt el és döntött a nyilvános ülés megtartásáról.
- [36] Mivel másodfokú bíróság eljárása törvényes volt, ezért nincs jelentősége annak, hogy az elsőfokú ítéletet a törvényszék a terhelt terhére és meghallgatása nélkül változtatta meg, miként az eljárás törvényessége nem vitatható azon az alapon sem, hogy a terhelt a lakóhelyén milyen családi okból nem tartózkodott, vagy a terhelt mely okból - a család fenntartása és jövedelemszerzés végett - tartózkodott a lakóhelyétől különböző helyen, illetve külföldön.
- [37] A Kúria csupán megjegyzi, hogy a 2018. július 1. napjától hatályos, a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény kézbesítés szabályszerűségére vonatkozóan a korábbi Be.-vel azonos rendelkezéseket tartalmaz azzal, hogy az ügydöntő határozat a vádirat, vagy az eljárást megszüntető határozat kézbesítése esetén a kézbesítési vélelem beálltáról a címzettet a bíróság tájékoztatja, ugyanakkor az az idézés és értesítés szabályait nem érinti. A hatályos szabályozás szerint a másodfokú nyilvános ülés a szabályszerűen idézett vádlott távollétében megtartható, a fellebbezés elbírálható, amennyiben meghallgatása nem szükséges [Be. 599. § (5) bekezdés].
- [38] A Kúria hivatalból elvégzett vizsgálata [Be. 659. § (6) bekezdés] során felülvizsgálatot megalapozó további feltétlen eljárási szabálysértést [Be. 649. § (2) bekezdés] sem észlelt.
- [39] A kifejtettek értelmében a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva, a felülvizsgálati indítványt nem találta alaposnak és a megtámadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [40] A végzés elleni fellebbezés a Be. 653. § (1) bekezdésére és a 458. § (3) bekezdésére figyelemmel kizárt, felülvizsgálatát pedig a 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 652. § (6) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria - a Be. 656. § (4) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az indítványt érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2020. június 23.

Dr. Csák Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Domonyai Alexa s.k. előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:
TóthLné
bíróági tisztviselő